

Havyar

Ömer Seyfettin

Havyar — Ömer Seyfettin

Ömer Seyfettin 1920 yılında öldü. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca eserin özgün metni kamu malıdır.

Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır:

<https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Havyar&oldid=152397> (revizyon 152397). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansı ile paylaşılır; bu PDF de aynı lisansla serbestçe paylaşılabilir.

pdfkitaphane.com

Handune hanım eski bir şeyhülislam haremidir. Yaşı bugün altmışı aşmak üzere...Gamsız, kasâvetsiz vaktini geçirir. Hala pembe beyaz durur. Yüzünde bir çizgi olsun göremezsiniz, yirmi sene evvel doksan dokuzunu dolduran efendiciği gözünü kapayınca kendi gibi beyaz, tombul, yetişmiş tam kıvamına gelmiş bir tanecik kızcağızıyla yapyalnız kalmıştı. Mal vardı, mülk vardı. At vardı, araba vardı. Ama bu evde bakacak bir erkek yoktu.

Hamdune hanım paçaları sıvadı. Kendine bir damat aramaya kalktı.

- Kız gibi bir delikanlı isterim!

diyordu. Tüccarları, erkan-ı harpleri, katipleri, doktorları, mühendisleri, hasılı hiçbirisini beğenmedi. Hele sarıklıların: "Ben onları biilirim, ne hin oğlu hin olurlar..." diye lafını bile ettirmiyordu.

- Malı olmasın, mülkü olmasın, parası olmasın, pulu olmasın. Mahcup, namuslu, terbiyeli bir genç istiyorum!

şartını adeta manzum, kafiye bir nakarat gibi diline virt etmişti.

Arayan mevlasını da bulur belasını da... Nihayet Hüsam efendiyi Topkapı'nın ücra bir mahallesinde keşfetti. Henüz yirmi yaşına giren bu genç o zaman evkafa devam ediyordu. O kadar utangaçtı ki... Selam verseler gelincik çiçeği gibi kızarıverirdi. Rakı, tütün, enfiye, bira, tiyatro, filan ne olduğunu bilmiyordu. Daha ömründe bir defacık olsun köprüyü geçmemiş, karşıya ayak basmamıştı. Fakir bir türbedar olan merhum sufi babasından kalma ödenecek bir borç gibi beş vaktinin arasına habire nafil namazları sıkıştırıyor, Ramazanı tuttuktan başka üç ayları bile bozmuyordu. Mahalleli, Hüsam efendiden bahis olunurken: "Mutlaka bir gün erecek, evliya olacak!" derlerdi. Hamdune hanım bu gencin harikulade iffetine, sofulnessuna, müslümanlığına hayran kaldı. İri, çarpık burununa,

koyu, yağlı sarıya çalan kötü renkte, bodur boyuna, seviyenden bozulmuş eğri bacaklarına bakmadı.

- Erkeğin çirkini mi olur, meğer ki züğürt ola...

dedi. Fakat bu atasözü de Hüsam efendiyi kurtarmıyordu. Çünkü son derece çürkin olmakla beraber fakirdi de... Hamdune hanım bu kusuru:

- Allah fazlasıyla vermiş, bizim paraya ihtiyacımız yok!

diye görememezlikten geldi. Hüsam efendiyi hamamdan gelin kaldırır gibi yalnız üstündeki esvabıyla aldı. Erenköy'ündeki köşküne getirdi. Nikâhı düğünü bir günde yaptı. Beyaz, gayet beyaz, tombul kızının yatak odasına soktu. Kızının beyazlığı güzelliği kadar meşhurdu. Komşular ona:

- Kaymak hanım!

derlerdi. Hamama girdi mi bütün kadınlar bu gözleri kamaştırıcı beyazlığından şaşırırlar: "Tüh, tüh, yaradana maşallah!" diye nazarları değecek kokusuyla ona uzun uzadıya bakmazlardı. Bu kaymak vücutla Hüsam efendi tam yirmi sene koyun koyuna yattı. Hamdune hanım damadından son derece memnundu.

- Büyüdü gitti. Şükür yetiştirene! Kırkına girdi. Saç sakal sahibi oldu. Hala kız gibidir! yüzüne bakılsa terler, kıpkırmızı kesilir.

derdi. Hakikaten Hüsam efendi öyleydi. Gözlerini yerden kaldırmaz, dişi, erkek, kimsenin suratına dik dik bakmazdı.

Fakat... Ah bu muharebe! Herşeyini alt üst ettiği gibi Hüsam efendiyi de kaymak gibi karısının koynunda, kaynanacığının dizi dibinde rahat bırakmadı. Kırkını geçtiği halde askere aldılar. Sonra bir kolayını buldu. Kurtuldu. Ama Erenköy halkı fevkalâde iffetine mükâfat olarak onu kendilerine fahri ekmek müvezzi yapmak istediler. Derken kooperatif şirketine sokmaya kalktılar. Hatta müdür yaptılar. Kaynanacığının parasıyla şimdiye kadar rahat rahat

yaşayan Hüsam efendiye ansızın bir ticaret hevesi geldi. Beşyüz lira sermayeyle bin, bin beşyüz, ikibin lira kazandı. Müdürlükten istifasını verdi. Ticarete atıldı. Artık tamamıyla yırtılmıştı. Yüzde onbin kârı bile az görüyor, yüzde yüzbin kazanmak için akla gelmez yüzüzlüklere cesaret ediyordu. Eski mahçup, sıkılğan Hüsam efendi şimdi çaçaron birşey olmuştu. "vaktim yok" diye namazı niyazı bıraktı. Gülüyor, utuyor, kahkahalar attığı vakit köşkü çingır çingır öttürüyordu. Damadının bu hali Hamdune hanımı fena halde müteessir etti. Üzülüyor, sıkılıyor:

- Yarabbim! Bu adam kırkıdan sonra "yalaka oldu!"

diyordu. Eskiden "öyle, hayır"dan başka hiçbir söz bilmeyen süküti Hüsam efendi, şimdi önüne rastgelene cırcır konuşuyor, alay ediyor, açık saçık latifeler yumurtluyor, daha sonra kocaman ağzının içindeki çürük dişleri gösteren geniş bir kahkaha ile arsız arsız gülüyordu. "Hazırcevap"lığı bir meziyet edinmişti. Kendisine ne sorulsa güya tuhaf bir kelimeyle cevap veriyordu. Karısı, kaynanası bu değişikliğe tahammül ediyorlar, seslerini çıkarmıyorlardı. Lâkin Hüsam efendi, dil münasebetsizliklerine, el münasebetsizliklerini de karıştırmaya başladı. Evdeki hizmetçilerle ağız şakasından tutturdu. Hamdune hanımın kırk yıllık Arap halayığı Servinur'a sataşmaya kadar işi ilerletti. Bu kömür gibi simsiyah ince uzun hala yirmi yaşında gibi dimdik durur, dinç bir Sudan kıızıydı. Hüsam efendi Almanlar Paris'e yaklaştıkça daha ziyade azıttı. Öpmekle, sıkmakla kalmadı. Geceleri zavallı Servinur'un odasına hücumu bile kalktı. Hamdune hanım bu rezalete artık thammül edemedi. Zavallı kızının gözleri iki çeşmeydi. Bir sabah damadını kapıdan çıkarken yakaladı.

- Hüsam efendi oğlum, biraz beni görür müsünüz?

dedi.

- Ne demek efendim, emriniz baş üstüme! Buyurunuz efendim. Siz benim velinimetim, sebep-i refetimsiniz, siz benim anam, babam, efendim herşeyimsiniz, siz benim...

Evet öyle bir şaklaban olmuştu ki. Hamdune hanım:

- Estağfurullah, estafurullah, buyurunuz azıcık!

diye kapının yanındaki kanapeye oturtmasa kim bilir daha ne maskaralıklar edecekti. Kaynana yere baktı. Öksürdü. Acıklı bir çehreyle:

- Oğlum latifeyi bırak. Sana ciddi birşey soracağım!

dedi.

- Tabii ciddi. Hiç latif eder miyim? Haddime mi düşmüş, aynı zamanda...

Hamdune hanım yine damadının lafını kesti:

- Sorduğum suallere kısaca cevap veriniz.

- Başüstüne efendim.

- Siz kaç senedir benim damadımsınız?

- Yirmi senedir!

- Bundan memnun musunuz?

- Son derecede efendim!

- Hareminizden?

- Allah razı olsun efendim.

Hamdune hanım tombul vücudunu geniş kanapenin üzerinde kımlıdattı. Yeşil başörtüsünü elleriyle düzeltti. Son darbesini indirecek bir döğüşçü gibi toplandı. Sanki göğsünü nefesle doldurdu. Kelimeleri ayrı ayrı söyleyerek sordu:

- Öyleyse kaymak gibi iyâliniz dururken bir pis Servinur fellahına sataşmaya sıkılmıyor musunuz?

Hüsam efendi yüzünü ekşitti. Bir an düşündü. Sonra iri çarpık burnunu eliyle kaşıyor gibi yaptı. Çatık kaşlarının kaldırdı. Sırıttı.

Çürük dişlerinin arasından tükürükler saçan küstah bir edayla:

- Valideciğim, yirmi senedir kaymak yemekten usandım, dedi.

Şimdi de biraz canım havyar istiyor! Siyah havyar...

-

....